

**ДИДАКТИЧНА ГРА ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ЕЛЕМЕНТАРНИХ МАТЕМАТИЧНИХ
УЯВЛЕНЬ У ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ**

Дошкільний вік є важливим етапом в житті кожної дитини. Саме в цей період закладаються основи всебічного розвитку особистості дитини.

Математика – наука, яка постійно розвивається. В математичній діяльності розвиваються прийоми мислительних операцій. Математика сприяє формуванню пам'яті, мови, уяви, відчуттів; розвиває витримку, терпіння, відбувається творчий розвиток особистості. І необхідно пам'ятати, що математика – одна з найбільш складних учбових предметів.

Головне завдання математики – забезпечити дитину відчуттям впевненості в власних силах. Випускники дитсадків повинні обгрунтовано, з розумінням сутності явищ володіти здатністю, користуватися придбаними знаннями та навичками не тільки в звичайній, стереотипній, але й в змінній ситуації. Математичний розвиток дітей дошкільного віку відбувається як результат набуття дітьми знань у повсякденному житті (перш за все, в результаті спілкування з дорослими), так і за допомогою ціленаправленого навчання на заняттях з розвитку математичних знань. Математичні знання та уміння дітей слід розглядати як основний засіб математичного розвитку.

К. Й. Щербакова під математичним розвитком дошкільника розуміє зміни в пізнавальній діяльності дитини, що відбуваються в результаті формування елементарних математичних уявлень і пов'язаних з ними логічних операцій [1, ст.14]. Математичний розвиток дошкільників – це високоякісні зміни в формах їх пізнавальної ініціативності, які відбуваються в результаті оволодіння дитиною елементарних математичних уявлень та пов'язаними з ними логічними операціями. Л. Н. Вахрушева виділяє складові математичних здібностей «комбінаторні здібності; здатність до абстрагування та узагальнення математичного матеріалу: спроможність до аналітико-синтетичного сприйняття завдань і пропонує розвивати математичні здібності старших дошкільників, направляючи зусилля на формування кожного з компонентів, підбираючи відповідні засоби, методи та прийоми» [2,43].

Г. С. Костюк заявив, що під час навчання у дитини формується уміння абсолютно сприймати навколишній світ, акцентувати особливості об'єктів та явищ, виявляти їх взаємозв'язок, виявляти якість, інтерпретувати спостережуване; формуються внутрішні обставини для переходу до нових форм пам'яті, мислення та уявлення.

Поняття «математичний розвиток дошкільників» є досить складним. Воно полягає в взаємовигідних взаємозалежних поглядах на простір, форму, час, величину, кількість, їх властивості та відносини. Під час оволодіння елементарними математичними уявленнями у дошкільника розвиваються поняття про відносність, транзитивність, дискретність та безперервність величин. Дані поняття розглядаються як певний «ключ», до проникнення в сенс навколишньої дійсності та розвитку цілісної картини світу.

Навчання дітей дошкільного віку математиці неможливе без дидактичних ігор [2]. Їх застосування може допомогти у вивченні матеріалу, де дитина бере активну участь у пізнавальному процесі. Суть проблеми використання дидактичних ігор у розвитку математичних уявлень у дітей полягає в тому, щоб через комплекс спеціальних дидактичних ігор організовуються ситуації, які дають стимул для розвитку математичних уявлень у дітей молодшого дошкільного віку.

Вся робота по розвитку математичних уявлень з використанням комплексу дидактичних ігор у молодшій групі може бути розподілена на два етапи.

На першому етапі головним завданням є створення предметно-розвиваючого середовища. В молодшій групі створюється предметно-розвиваюче середовище з розвитку елементарних математичних уявлень, де будуть дотримуватися інтереси та можливості кожного малюка. Ігрові матеріали дуже різноманітні – мотрійки, пірамідки, мозаїки, конструктори, дидактичні ігри: «Чудесний мішечок»; «Принеси і покажи те, що назву»; «Різнокольорові стрічки»; «Один – багато». Дидактичні ігри сприяють розвитку активності, впливають на розвиток пам'яті, уваги, мови та мислення, емоційної чутливості, самостійності, прагненні діяти успішно і результативно.

На другому етапі головним завданням є використання дидактичних ігор, спрямованих на розвиток математичних уявлень дітей дошкільного віку і їх використання на заняттях. При розробці комплексу дидактичних ігор, спрямованих на розвиток математичних уявлень у дітей дошкільного віку, були враховані вікові особливості дитини. У природній повсякденній обстановці здійснюється процес навчання. Кожне заняття – це гра, складена з трьох етапів різної ступеня мобільності та насиченості значущим змістом. На заняттях по розвитку математичних уявлень діти вчаться: засвоювати загальні поняття (іграшки, одяг, взуття, меблі), об'єднують об'єкти за функціональним призначенням; порівнювати знайомі предмети між собою (наприклад, плаття різного кольору). Знаходячи спільне і відмінне, дитина вчиться виділяти характерні особливості, такі як вільно знаходити пару друзів; обстежити нові предмети, виділяючи їх форму, колір, величину, розвиваючи скоординовані рухи обох рук та тонкі рухи кінців пальців. Знайомляться з різними способами використання предметів (основні форми деталей будівельного матеріалу «кубик», «цеглинка»), з варіантами їх розташування на площині. На заняттях використовувалися як будівельні матеріали, так і музично – дидактичні ігри та іграшки. Для розвитку у дітей математичних уявлень можна використовувати методичні прийоми (поєднання практичної та ігрової діяльності, розв'язування дітьми проблемно-ігрових та пошукових ситуацій).

Список використаних джерел

1. Щербакова К. Й. Методика навчання математики в дитячому садку./ Щербакова К. Й. – М.: Вид-ий центр «Академія», 1998р. –156с.
2. Вахрушева Л. Н. Розвиток математичних здібностей у дітей молодшого дошкільного віку // Науково-методичний електронний журнал «Концепт». – 2016. – № С20. – С. 7 – 11. – Режим доступу: URL: <http://e-koncept.ru/2016/76225.htm>.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>